

S E C T I O O C T A V A.

De Arboribus Pomiferis.

Pomiferas Arbores voco, quæ fructum proferunt majorem, pericarpio donatum, polypyrenum, R. H. p. 1643.

Arbores Pomiferæ sunt fructu cortice crassiore testato, eoque vel

Molliore, fructu

Rotundiore per maturitatem aureo, foliis

Simplicibus, floribus pentapetalis, albis, odoratis: *Aurantia*.

Binis conjugatim, floribus tetrapetalis, incarnatis: *Cambogium*.

Ovali & oblongo, per maturitatem pallidior, succo acidior,

Major, cortice crassior: *Citrus*.

Minor, cortice tenuiore seu minus spisso, pulpa copiosior: *Limonium*.

Duriore, foliis singulis pediculis infidentibus

Binis, flosculis in umbellas dispositis, semine orbiculari compresso: *Lignum Colubrinum*.

Singulis, floribus speciosis, pentapetalis, flavis, nucleis oblongis: *Cacao*.

Arbores Pomiferæ fructu corticoso molliore.

Fructum corticosum vocamus, qui non membrana tantum tenui pulpam ambiente, sed cortice crassiore, eo tamen molliore cingitur, R. H. p. 1654.

I. De Malo Citria, sive Medica, Limonia, & Aurantia.

Notæ sunt, Arbor fruticosa, foliis glabris, acuminatis, odoratis, semper virentibus; floribus calathoidibus, fructu corticoso, semina utrinque acuminata, in carne humida continente.

A. 1. Malus Citria, Offic. Citrum, Malus Citria, Commel. Plant. Usual. 87. Malum Citrum, Aldrov. Dendr. 525. Citrum vulgare, Tourn. Inst. 621. Elem. Bot. 493. Boerb. Ind. A. ii. 420. Citreum, Malus Citria, Malus Medica, Mont. Ind. 40. Citreum Malum, Ind. Med. xxxvii. Malum Citreum vulgare, Ferr. Hesp. 61. Malus Citria vulgaris, Jonsf. Dendr. 10. Malus Citria five Medica, Raii Hist. ii. 1654. Malus medica five Citria, Park. Theat. 1506. Malus Citria, J. B. i. 94. Malus medica, Ger. 1278. Emac. 1462. C. B. Pin. 435. Chab. 4. **The Citron-tree**. In Italia & Hispania colitur. Usus. Fructus, cortex, & semen. Vires. Citrium Malum (cum cortice ac carne) alexipharmacum putatur ejuslibet veneni, resistit putredini, morbisque malignis, humbricos fugat, diaphoreticum est. Cortex calfacit, & siccatur. Caro seu pulpa refrigerat, & humectat; & hinc Succus expressus. Semen calfacit, & siccatur, attenuat, digerit, abstergit, Lumbricos fugat, Schrod.

A. 2. Malus Limonia, Offic. Ger. 1278. Emac. 1462. Park. Theat. 1507. Raii Hist. ii. 1656. J. B. i. 96. Chab. 4. Malus Limonia acida, C. B. Pin. 436. Limonia vulgaris domestica, Jonsf. Dendr. 13. Limon, Aldrov. Dendr. 491. Limon, Malus limonia, Mont. Ind. 46. Limon vulgaris, Ferr. Hesp. 193. Tourn. Inst. 621. Elem. Bot. 494. Boerb. Ind. A. ii. 240. **The Lemon-tree**. In Italia & Hispania crevit. Usus. Fructus seu mala, cortices malorum, semen. Vires. Citrii mali virtutes æmulantur, nisi quod magis acidiuscula sunt, ita & magis refrigerantia, & siccantia. Usus præcip. in febribus, aliisque morbis calidis, in calculo, & simill. Schrod.

A. 3. Malus Aurantia, Offic. Ger. 1279. Emac. 1463. Raii Hist. ii. 1658. Malus Aurantia vulgaris, Parkinsf. Theat. 1508. Malus Arantia major, C. B. Pin. 436. Aurantium, Mala Arantia, Mont. Ind. 37. Arantia Malus C. B. i. 97. Chab. 5. Aurantium vulgare, Ferr. Hesp. 377. Tourn. Inst. 620. Elem. Bot. 493. Boerb. Ind. A. 239. Mala Aurantia, Aldrov. Dendr. 489. Malus Aurantia vulgaris major, Jonsf. Dendr. 22. **The Orange-tree**. In Hispania, Lusitania, &c. succrescit. Usus. Folia, flores, fructus, seu mala, cortices malorum, & semen. Vires. Aq. destillata ex floribus, quam *Napham* vocant, non tantum ad delicias, sed contra pestem, & morbos contagiosos utilem, & cordi amicam, quæ & sudores movet, R. H. p. 1659. Folia cum floribus viribus

viribus conveniunt. Fructus easdem virtutes habere putantur, quas Citria mala, imbecilliores tamen: Cortices calidiores sunt, ususque vulgaris in torminibus ventris, colicisque à flatu subortis, inque dysuria corrigenda, *Schrod.* Scorbuto sanando efficacissima esse perhibentur, *R. H.*

II. De Cambogio.

NOtæ sunt, Folia conjugatim bina, flores tetrapetali in summis scroculis, fructus malo aureo æmulus.

A. Cambogium, *Offic. Commel. Flor. Mal.* 66. Carcapuli, *Park. Theat.* 1635. *J. B. i.* 105. *Chab. 5. C. B. Pin.* 437. *Raii Hist. ii.* 1661. Carcapuli Malabarensium, *Jonsf. Dendr.* 26. Carcapuli Acoftæ fructu, Malo aureo simili, *Pluk. Almag.* 81. Arbor Indica, quæ Gummi guttæ fundit, fructu acido, sulcato, Mali magnitudine, *Commel. Flor. Mal.* 66. Coddam-Pulli seu Otapulli, *Hort. Mal. i.* 41. *Tab. 24.* Carcapuli, *Linscot. Ind. Orient. Part. iv.* Arbor Indica Gummi Guttam fundens, fructu dulci rotundo, Cerasi magnitudine, Kannawakoraka, Kapnadjicoraka, Gohkathu, Ghoraka Cingh. *Herm. Mus. Zeylan.* 26.

Perperam confundit *Baubinus* Carcapuli Acoftæ, & Carcapuli *Linscot.* quod manifesto liquebit (scribit *D. Syen* in notis suis ad *Hort. Mal.*) si quis utriusque descriptionem examinet. Binæ hæ arbores ex trunco inciso Gummi Gutta Gamba, Gutta Germanidra, & Gutta Jemou dictæ, fundunt; præstat autem illud, quod ex posteriori, ut sentit *Hermanus*. Substantia est gummosa, & resinosa, indurata, flava, aut aurei coloris, saporis acris, nauseosi. *Vires.* Expurgat per superiora, & inferiora, præcipue humores serofos, & aquosos, tum quoque omnem saburram vitiosorum humorum ex toto corpore educit. Hinc usus ejus creber est in hydropse, scabie, pruritu, & simil. *Schrod.*

De generatione hujus gummi multæ sunt opinioniones: Alii enim naturalem esse aiunt; alii vero factitium; quidam ad *Esulam* referunt; *Bontius* ad *Esulæ* affinem plantam Indicam; alii ad flores *Ricini* Indici; colorem vero ex *Curcuma* advenire; alii autem à *Tithymalo*, & *Scammonio* derivare conantur.

Nobis verò Succus est concretus ex arboribus supracitatis. Confundi autem non debet (inquit *De Syen* in Annotationibus suis ad *Hortum Malabaricum*, Tom. 1.) gummi Gutta hic descriptum cum vulgari, quod ab *Esulæ* Indicæ affini planta colligi testatur *Jacobus Bontius* in *Historia* sua *Naturali*

& *Medica Indicæ Orientalis*, lib. 6. cap. 57. & ab Indis vocari *Lonam Cambodia*, quod in Cambodia, vicina regno Indicæ provincia frequenter proveniat.

III. De Ligno Colubrino, & Nuce Vomica.

Foliis binis ex nodis oriundis, floribus parvis in umbellam dispositis, fructu corticofo, semine plano, compresso, à reliquis differt.

A. 1. Nux Vomica, *Offic. Ger.* 1362. *Emac.* 1546. *Park. Theat.* 1631. *Raii Hist. ii.* 1814. Nux Vomica, Nux Metella, *Mont. Exot.* 10. Nux Vomica in Officinis, *C. B. Pin.* 511. Nux Vomica Officinarum, *Jonsf. Dendr.* 155. *Chab. 25.* Nux Vomica vulgo Officinarum, compressa, hirsuta, *J. B. i.* 339. Nux Vomica major & Officinarum, *Parad. Bat. Prod.* 357. Caniram, *Hort. Mal. i.* 67. *Tab. 37.* Malus Malabarica fructu corticofo, amaricante, semine plano compresso *D. Syen. Raii Hist. ii.* 1661. Solanum arboreum Indicum maximum, foliis Oenoplæ, sive Napectæ majoribus, fructu rotundo, duro, rubro, semine orbiculari compresso maximis; Nuces Vomicae & Lignum colubrinum Officinarum ferens, *Breyn. Prod. ii.* 92. *Commel. Flor. Mal.* 249. Malus Indica venenata amara nucleis argenteis compressis orbiculatis; Ghodhakadura; Nux Vomica Officinarum, *Herm. Mus. Zeylan.* 41. *Blomick Puts.* In Malabar oritur. *Usp.* Semina orbiculata, compressa, cornea duritia, colore cinereo, foris parum lanuginoso, saporis amari. *Vires.* Narcotica est, virulenta, & Opio deterior. Canes, feles, corvos, &c. cum cibo exhibita interimit, vomitumque ciet.

Ex observatis (inquit *De Heide* in *Centuria Observationum Medicarum*, *Obs.* 50. p. 116.) patere putem hanc nucem virulentam potissimum inficere fluidum cerebrum nervosque irrigans: hinc enim inquietudo, rigor, convulsiones, horror, tremor, & respiratio inordinata facile derivantur.

A. 2. Lignum Colubrinum, *Offic.* Nux Vomica minor Moluccana, Lignum Colubrinum Officinarum, *Parad. Bat. Prod.* 357. Nux Vomica altera, *Raii Dendr.* 117. Radix Colubrina, Lignum Colubrinum, *Mont. Exot.* 7. Solanum arboreum Indicum, foliis Napectæ majoribus magnis mucronatis, fructu rotundo, duro, spadiceo-nigrescente, semine orbiculari compresso, maximis, *Breyn. Prod. ii.* 93. *Commel. Flor. Mal.* 249. Fructus orbicularis peregrinus cum granis Nucis Vomicae similibus, *J. B. i.* 341. Modira-Caniram,

niram, *Hort. Mal.* viii. 47. *Tab.* 24. An Clematis Indica foliis Persicæ, fructu Periclymeni, *C. B.?* Lignum Colubrinum primum Garciae, *Park. C. B.?* **Snake-wood.** In Insula Zeylanica & Timorensi succrescit. *Ufu.* Radix lignosa, brachii crassitie, sub cortice ferrugineo, maculis cinereis notato, includens materiam solidam, ponderosam, saporis acris & amarissimi, odoris nullius. Eligendum amarum, non cariosum, grave. *Vires.* Calidum est, & siccum, abstergit, moribus serpentum aliisque venenis medetur. Bilem ac mucilaginem per alvum, nonnunquam etiam per vomitum educit; unde usus præcip. est in febribus intermittentibus tertiana ac quartana: Lumbricos necat ac fugat. Extrinsecus maculas cutis abstergit, *Schrod.*

Ex Observationibus autem Antonii de Heide, *Obs.* 53. p. 121. Vi virulentâ, soporosa, ac maligna, hoc Lignum præditum est; hinc non tutum esse affirmo internè exhiberi. Ad Febrem quotidianam sedandam (inquit) Ligni Colubri pulverem assumpsit Tornator quidam circa vesperam, subsequente nocte satis bene habuit, sed mane surgere vel corpus movere satagens, sentiebat tremorem in membris. Eiusdem ligni semi-drachma assumpta à muliere cachectica præter tremorem excitavit & stuporem, ita ut ægra nullius rei curam haberet, nesciens, ut mihi retulit, se esse in mundo vel vivere. Retulit mihi illustris domina famulum suum ab assumpto hoc ligno per aliquot dies instar fatui extitisse.

A. 3. Faba Sti. Ignatii, *Offic.* Nux Pepita seu Faba Sancti Ignatii, *Act. Philosoph.* Lond. N° 249. p. 44. Igasur, seu Nux Vomica legitima Serapionis, *ejusd.* 88. Fig. 4, 5, 6. Igasur, seu Nux Vomica legitima Serapionis Camelli, Faba Sti. Ignatii vulgo, *Raii Dendr.* 118. Cucurbitifera Malabathri foliis scandens Catalogay, & Contara Philippinis Orientalibus dicta, cujus Nuclei Pepitas de Byfayas aut Catbalogan, & Fabæ Sti. Ignatii ab Hispanis, Igasur & Mananaog, i. e. Victoriosi, Insulanis nuncupati, *Pl. Mant.* 60. **St. Ignatius's Bean.** Ex India Orientali transportatur. *Ufu.* Semina oblonga, avellanæ Nuci cum putamine paria, aut etiam paulo majora, nodosa, durissima, diaphana, & quasi cornea substantia, saporis intensius amari, coloris autem inter album & glaucum. *Vires.* Veneno resistit, febres quartanas curat, urinam & menses provocat; vertiginem inducit, & vomitiones ciet.

IV. De Cacao.

Arbor est procera, cortice glabra, foliis longis, glabris, & acuminatis, floribus magnis, pentapetalis, flavis, fructu magno.

Cacao, *Offic.* Ger. 1364. Emac. 1550. *Raii Hist.* ii. 1670. *Cat. Jam.* 134. *Hist.* ii. 15. *Ind. Med.* xxiv. *Mont. Exot.* 9. Cacao sive Cacavate, *Park. Theat.* 1642. Cacao Americana sive Avellana Mexicana, *J. B. i.* 291. Amygdalis similis Guatimalensis, *C. B. Pin.* 442. Arbor Cacavera, *Pis. Mant. A.* 197. Cacava Quahvitl sive Arbor Cacari Cacavifera, *Hern.* 79. Cacava seu Arbor Cacai, *Nieremberg.* seu Arbor Cariferæ, Mexicanorum, *Jons. Dendr.* 124. Cacava Quahvitl, sive Arbor Cacai, *Nieremb.* 344. Arbor Cariferæ, *Camel. Syllab.* Cacao America, seu Avellana Mexicana, Cacavata quorundam, *Chab.* 19. Cacao fructus, *Calceol. Mus.* 606. *Worm.* 191. Arbor cacavifera Americana, cujus fructus folliculo inclusus Amygdalorum speciem refert, *Pluk. Almag.* 40. *Phytog.* 268. f. 3. **The Cacao-tree.** In Insula Cuba, Jamaica, &c. colitur. *Ufu.* Nuclei Amygdalis similes, & magnitudine, & forma, & consistentia, sed paulo tumidiore, saporis subpinguis, oleosi, & subamari, colore obscurius rubente, odoris nullius. Electione tamen utendum, nec esitandas mucidas, cariosas, aut ullo modo corruptas seu vitiosas; verum integras, pingues, bene asservatas & sapidas. *Vires.* Amygdalarum & Pistaceorum virtutes æmulantur; vim autem habent nutriendi adeo potentem, ut multis carnibus, aliisque alimentis anteferantur. Ex Nucleis vel per se, vel cum Saccharo solo, vel cum aliis fructibus, aut aromatis mixtis, conficitur illa Massa seu Confecta Chocolata dicta. Simplicia alimententaria & aromatica, quæ Chocolatæ compositionem ingrediuntur, hæc recensent *Hernandez, Piso, & Hughesius*, à nobis in hoc opere descripta. 1. Atolli, i. e. Mayzii seu Frumenti Indici farina. 2. Achiotæ, *Hern. Urucu, Pis.* 3. Chilli, i. e. Capficum. 4. Macaxochitl, *Hern.* 5. Tliloxochitl, *Hern. i. e. Vaynillus.* 6. Xochinacatlis, seu Flos auriculæ, *Hern. Oregivella, Clus. Orejuelas, Hughes.* 7. Xocoxochitl seu Piper Tavaſci, *Hern. Vid. D. Stubbes Tractatum Anglicum de potu Chocolate dicto. Irem D. Du Tour's Librum Gallicum de Chocolate, & Tractatum Anglicè conscriptum.*